

PROFESORIUS
HABILITUOTAS DAKTARAS
POVILAS ČIBIRAS

BIBLIOGRAFIJOS RODYKLĖ

*Pro domo sua**

Kitas daugėliškietis mano vietoje pasakytų – ir reikėjo man drąsos gimti Pirmojo pasaulinio karo išvakarėje. Pats faktas svarbus šeimai, pasak Tėvo: „pasdarė vienu burnu daugiau“. Aš turėjau išdrįsti, nes atėjo mano eilė, iki manęs jau buvo gimę keturi broliai ir dvi seserys, labai tvarkingai kas dveji metai. Aš buvau septintas vaikas, penktas sūnus šeimoje. Turėjau laikytis tvarkos, manau, nieko nebūčiau laimėjęs praleidęs savo eilę.

Šiaip ar taip, birželis man istorinis mėnuo. Po Zodiako Vėžio ženklų gimusiam, ką pranašauja astrologų horoskopas? Laikau vieną sau būdingą charakterio bruožą, būtent, ilgai atsimenu malonius įvykius ir dar ilgiau nepamirštu garbės įžeidimo.

Būtina parašyti kiek ir apie save, ką esu paveldėjęs ir gavęs iš tėvų, iš kokio molio esu. Parafrazuodamas poetą J. W. Goethe, galiu trumpai pasakyti:

*Iš Tėvo aš gavau panašų stotą,
Rimtam gyvenimui stiprias vadžias,
Iš motinėlės – jautrų, miklų protą
Ir suvokiau jos sielos buvusias kančias.*

Kaip prisimenu, abu Tėvai mane to paties mokė. Tėvas Prancisius sakydavo: „Jei tavi prašaa žmaagus, neatsakyk, pagelbėk kiek gali“. Mama dar pridėdavo: „Kai žmaagus prašaa gydytajaa pagelbaas, tai anas tiki, kad tu geras gydytaajas ir gali su Dievaa pagalbu jam padėti“.

* *Pro domo sua* [lot.] – už savo namus (Ciceronas), t. y. ginant save ir savo reikalus.

Vėliau apie pasitikėjimo reikšmę panašiai, tik kitais žodžiais sakydavo mano vadovas garsusis daktaras Vytautas Legeika: „Jūs mano receptus nusirašote, bet jie ligoniams padės labiau, kai padirbėsite daugiau kaip 10 metų, kai įgysite jų *pasitikėjimo*“. Ši moralinė nuostata man liko visam gyvenimui ir aš nuo jos nenutolau. Aukso mintys, kaip aukso žuvys retos, jas pagauti nelengva, nes jos atrodo perdaug paprastos. Pasitikėjimas reikalauja pagarbos žodžiui ir *ištikimybės sąžinei*. Konfliktai su ja labai nemalonūs, aš jų vengdavau.

Pareigos ir atsakomybės jausmas man paveldėtas iš tėvų charakterio bruožas, jis padėjo nugalėti sužaloto ligonio kraujo, mirštančio ir mirusiojo baimę. Maniau, kad tai gydytojo darbe bus man sunkiai įveikiama kliūtis, perdaug kainuos išgyvenimų ir nervų. Iš tikro tas baimes nelengvai pavyko įveikti, nes negalėjau nesijaudinti ir turėjau tai nuslėpti, napanikuoti. Po daugelio metų praktikos įsitikinau, kad jautrumas gydytojui būtinas, jis padeda įgyti ligonio pasitikėjimą, padeda užvaldyti ligonio valią ir sveikimo galią. Jei turi jautrią sąžinę, negali iš jo reikalauti už tai didelio honoraro, tenkinies jo padėka, nuoširdžia šypsena, geru žodžiu ir labai brangiu pasitikėjimu. Gerai, kol esi sveikesnis už pacientą, kol tavęs neslegia savo sveikatos rūpesčiai.

Geras *doro gydytojo vardas*, tarsi solidžios firmos garbė, garantuoja pasisekimą. Jis pasiekiamas pasišventusiu kruopščiu darbu su tikrais ir netikrais ligoniais. Pacientų ligų priežastys įvairios, o visų bendri interesai – atgauti sveikatą, darbingumą ir dar gauti kokią nors naudą. Buvau laimingas, kad nepaisant pasitaikiusių nepagydomų invalidų ir mirties atvejų, išvengiau baustinių klaidų ir neteko nusivilti medicina, ji man teikė daug mokslinių ieškojimų, idėjų ir atradimo džiaugsmo. Kai negalėdavau pagydyti, stengdavausi nepakenkti ligoniui. Hipokrato priesakas – pirmiausia nekenkti (*Primum non nocere*) man buvo šventas. Dėl sąžinės ramybės turėjau vengti neteisingų diagnozių, kurių kai kurie pacientai prašydavo, fiktyvių pažymėjimų, siekdami pateisinti pravaikštą, pratęsti nedarbingumą, patvirtinti invalidumą, gauti didesnę rentą, gauti atleidimą

nuo karo tarnybos, egzaminų ar atlikti abortą, laimėti teismo bylą. Tokie pacientai paprastai linkę simuliuoti ir agravuoti, siūlo dovanas ar pakiša didesnius pinigus. Jie būna labai nepatenkinti, kai to griežtai atsisakai. Gerą vardą lengva prarasti ir sunku atgauti. Todėl didžiausią dėmesį skyriau tikram ligoniui. Gydytojo darbas įvairus ir daugiašakis, panašiai įdomus į žemdirbio darbą.

Baigdamas negaliu nutylėti apie mano polinkį į poeziją, apie tai dažnai esu klausinėjamas. Tačiau tas polinkis atsirado daug vėliau „iš reikalo“ ir jo istorija visai atskira, ilga ir sudėtinga. Viena protinga moteris pasakė, kad poezija ne profesija, kiekvienas gali būti poetu, kai aplinka jaudina ir ypatingą dvasios būseną sugebama išreikšti. Ne įgimtas talentas, ne jaunystės aistros vertė mane griebtis poezijos, o būtinybė gintis nuo įžūlaus šantažo. Eilėraštis tapo mano dvasios mankšta, nervų įtampos iškrova, veikė raminausiai (psichoterapija). Taip atsirado mano polinkis eilėraščių reikšti kelionių išpūdžius ir rašyti pseudosonetus, dalyvauti tradiciniuose medikų poezijos pavasariuose. Vietoj šakių griebiausi poezijos... Kitaip sakant, ne iš Dievo malonės, o greičiau šėtono išdaigų pastūmėtas ne jaunystėje, o gyvenimo šlaite.